

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาของภาคเกษตร ที่สำคัญเกิดจากความไม่แน่นอนของปริมาณการผลิตและราคาผลผลิต ส่งผลกระทบต่อรายได้ของเกษตรกรอย่างมาก เกษตรกรไม่มีแหล่งข้อมูลใดๆ ที่อ้างอิงให้ทราบได้อย่างแน่ชัดว่า ผลผลิตทางการเกษตรที่ทำการผลิตออกมานั้นจะสามารถขายได้ราคาเท่าใด ทำให้เกษตรกรไม่สามารถคาดคะเนรายรับในอนาคตได้ว่า เมื่อทำการลงทุนเพาะปลูกผลผลิตทางการเกษตรแล้ว เกษตรกรจะมีรายรับที่แน่นอนและเพียงพอกับต้นทุนการผลิตหรือไม่ และควรทำการผลิตที่ระดับใด ซึ่งการที่ไม่มีสิ่งที่ใช้ชี้แนะ เพื่อเป็นข้อมูลให้แก่เกษตรกรในการวางแผนการผลิตและการตลาดทำให้เกษตรกรมีความเสี่ยงในการลงทุนที่สูง นอกจากเกษตรกรแล้วผู้ที่ทำธุรกิจเกี่ยวกับตลาดสินค้าเกษตร ไม่ว่าจะเป็น ผู้ค้า ผู้ส่งออก ตลอดจนโรงงานแปรรูปที่ใช้ผลผลิตด้านการเกษตรเป็นวัตถุดิบ ก็ได้รับความเสี่ยงเช่นเดียวกับเกษตรกร ดังนั้นหากมีเครื่องมือใดๆ ที่สามารถชี้แนะและเป็นข้อมูลเบื้องต้นให้แก่เกษตรกรในการที่จะทราบราคาผลผลิตในอนาคตได้ ก็จะเป็นประโยชน์แก่เกษตรกร และผู้ที่เกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตรชนิดนั้นในการวางแผนการผลิตและการตลาด

ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า เป็นเครื่องมือสำคัญที่สามารถทำให้ ทราบถึงราคาสินค้าเกษตรในอนาคตได้ รวมทั้งตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าจะเป็นศูนย์กลางของข้อมูลต่าง ๆ ของสินค้าเกษตรประเภทนั้นเพื่อป้องกันการบิดเบือนข้อมูลเพื่อหาผลประโยชน์ของแต่ละฝ่าย โดยตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า เป็นสถานที่ที่เป็นศูนย์รวมการซื้อขายสินค้าเกษตรที่มีผู้ซื้อ และผู้ขายเข้ามาทำการซื้อขาย โดยเปิดเผยและทำสัญญาการซื้อขาย เพื่อส่งมอบสินค้าเกษตรในอนาคตตามชนิด ปริมาณ คุณภาพ สถานที่ และเวลาส่งมอบ ภายในกฎระเบียบที่แน่นอน โดยผ่านตัวแทนที่เป็นสมาชิกของตลาดในวันเวลาที่กำหนดไว้ (www.dit.go.th, 2545)

ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ามีการทำการซื้อขายอย่างแพร่หลายทั่วโลก โดยทำการซื้อขายสินค้าเกษตรหลายชนิด ซึ่งตลาดต่างประเทศที่ผู้ค้านิยมใช้ทำการอ้างอิงราคา เช่น ราคาข้าวโพด ข้าวสาลี ถั่วเหลือง มักใช้ราคาจากตลาด Chicago Broad of Trade ในการอ้างอิง ยางพาราใช้ราคาจาก Tokyo Commodity Exchange และ Singapore Commodity Exchange ในการอ้างอิงราคา กาแฟใช้ราคาอ้างอิงจาก London International Financial Futures and Options Exchange น้ำมันปาล์มใช้ราคาอ้างอิงจาก Malaysia Derivatives Exchange (ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย, 2545)

การซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้านั้นเริ่มต้นในต่างประเทศ โดยเชื่อว่าการซื้อขายสินค้าในตลาดล่วงหน้าแห่งแรกของโลกทำการซื้อขายกันที่ ตลาดซื้อขายล่วงหน้าโอซาก้า ในปี ค.ศ. 1730 ที่อำเภอโคจิมะ เมืองโอซาก้า ประเทศญี่ปุ่น โดยรัฐบาลญี่ปุ่นในขณะนั้นเล็งเห็นว่า หากชาวนาที่ทำ การปลูกข้าว ไม่มีสถาบันหนึ่งขึ้นมาเพื่อทำการลดภาระความเสี่ยงที่เกิดจากการเคลื่อนไหวขึ้นลง ของราคาข้าว นับตั้งแต่ฤดูกาลผลิตไปจนถึงฤดูกาลเก็บเกี่ยว ตลอดจนการจำหน่ายออกสู่ตลาด ชาวนาจะต้องพบกับขาดทุน เมื่อราคาข้าวที่เก็บเกี่ยวมีราคาต่ำกว่าต้นทุนการผลิต และในขณะ เดียวกันก็มีการเกิดขึ้นของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าขึ้นหลายๆ แห่งของโลก ไม่ว่าจะเป็นใน ประเทศฮอลแลนด์ อังกฤษ และสหรัฐอเมริกา ตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้าแห่งแรกในสหรัฐ อเมริกาถือกำเนิดขึ้นที่เมือง ชิคาโก รัฐ Illinois เมื่อปี ค.ศ. 1848 โดยมีสมาชิกในการก่อตั้งครั้งแรก 82 ราย ซึ่งเหตุผลในการเกิดตลาดที่สหรัฐอเมริกาก็เป็นเหตุเดียวกันคือ สินค้าเกษตรมักมีการผัน แปรขึ้นลงอยู่เสมอ เกษตรกรหรือพ่อค้าคนกลางต่างรับภาระความเสี่ยงจากความผันผวนของราคา ดังนั้นจึงมีการก่อตั้งตลาดเพื่อทำการลดความเสี่ยงนี้ (www.dit.go.th, 2545)

ประเทศไทยได้มีการจัดตั้งตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย ตามพระราช บัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 โดยเริ่มทำการซื้อขายเมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2547 ปัจจุบันได้ดำเนินการซื้อขายโดยมีสินค้าที่ทำการซื้อขาย คือ ยางแผ่นรมควันชั้นสาม ข้าว ขาว 5 % น้ำมันขึ้น ยางแท่ง STR 20 มันสำปะหลังเส้น และแป้งมันสำปะหลังประเภท สดาร์ช ชั้น พิเศษ

ความแตกต่างกันของสินค้าเกษตรแต่ละประเภท ทำให้ไม่สามารถนำสินค้าเกษตรทุก ประเภทมาทำการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้ ยกตัวอย่างในต่างประเทศ มีการทำการ ซื้อขาย เนื้อสุกรแช่แข็งในส่วนช่วงท้อง (frozen pork bellies) กันมากในตลาดล่วงหน้าแต่กลับไม่มี การซื้อขาย เนื้อสุกรส่วนต้นขาหลัง (hams) ของหมูในตลาดล่วงหน้า แม้ว่าจะเป็นผลิตภัณฑ์จาก เนื้อสุกรเหมือนกัน หรือ ในกรณีของน้ำผลไม้ไม่มีการทำการซื้อขาย น้ำส้มเข้มข้นแช่แข็ง (frozen concentrated orange juice) แต่กลับไม่มีการทำการซื้อขาย น้ำมันนาว (citrus juice) หากพิจารณา ประวัติศาสตร์ของตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าในต่างประเทศ ยกตัวอย่าง กรณีของ The Chicago Mercantile Exchange ตลาดแห่งนี้เริ่มต้นด้วยการทำการซื้อขาย เนย และ ไข่ แต่ทำการซื้อ ขายสินค้าทั้งสองชนิดได้เพียงระยะเวลาสั้นๆ ก็ทำการยกเลิกการซื้อขายสินค้าทั้งสองชนิด และยังมี ตัวอย่างของสินค้าที่ทำการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแต่ไม่ประสบความสำเร็จ เช่น น้ำมันหมู (lard) และน้ำมันเมล็ดฝ้าย (cottonseed oil) ได้ทำการซื้อขายอย่างมากก่อนที่มีการยกเลิกไป ในปี ค.ศ. 1960 หอมหัวใหญ่มีการซื้อขายก่อนที่จะถูกยกเลิกในปี ค.ศ.1958 รวมทั้งสินค้าเหล่านี้คือ

ไวน์ เหล็ก (scrap iron) เนื้อวัวที่ไม่มีกระดูก (boneless beef) เพชร และ แอปเปิล ก็ไม่ประสบความสำเร็จในการทำหรือขายในตลาดล่วงหน้า (Leuthold, 1989)

ก่อนที่จะนำสินค้าใดเข้ามาทำการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า มีความจำเป็นที่ต้องทำการศึกษาดังศักยภาพของสินค้าเกษตรนั้นๆ ว่าสินค้าเกษตรชนิดนั้นมีศักยภาพเพียงใดในการเข้ามาเพื่อที่จะทำการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าของประเทศไทย ในการศึกษาครั้งนี้เลือกทำการพิจารณาสินค้าเกษตร 3 ประเภท คือ ไข่ไก่ น้ำมันปาล์ม และ สุกกร โดยจะทำการพิจารณาปัจจัยหลายประการได้แก่ ลักษณะของสินค้า และปัจจัยทางเศรษฐศาสตร์ เป็นเกณฑ์พื้นฐานในการเลือกสินค้าที่เหมาะสมในเพื่อทำการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย เพื่อให้สินค้ามีศักยภาพในการซื้อขายในตลาดอย่างต่อเนื่อง และทำการวิเคราะห์ศักยภาพของสินค้าในการที่เข้าซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า

ปัญหาของสินค้าเกษตร 3 ชนิดที่นำมาศึกษามีดังต่อไปนี้

ไข่ไก่ เป็นสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตเพื่อบริโภคในประเทศเป็นหลัก รวมทั้งใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมแปรรูป เช่น การผลิตไข่ผง การทำขนม เป็นต้น ซึ่งไข่ไก่มีปัญหาในเรื่องราคาที่ไม่แน่นอน เนื่องจากการผลิตไข่ไก่มีลักษณะเป็นวัฏจักร คือ ในช่วงปลายปีสภาพอากาศจะอำนวยให้ผลผลิตออกสู่ตลาดมากทำให้ราคาลดลง ผู้เลี้ยงจะลดปริมาณการผลิตลง หลังจากนั้นเข้าสู่ช่วงฤดูร้อนปริมาณผลผลิตออกสู่ตลาดน้อยลง ผู้เลี้ยงก็จะขยายการผลิตเพิ่มมากขึ้น ภาวะดังกล่าวส่งผลให้ราคาไข่ไก่ค่อนข้างแปรปรวน คือ ราคาจะตกต่ำในช่วงฤดูร้อนและเพิ่มสูงขึ้นในช่วงฤดูหนาว นอกจากนี้แล้ว การกำหนดราคานอกจากจะใช้อุปสงค์และอุปทานในขณะนั้นแล้วยังใช้ราคาส่งออกเป็นเกณฑ์อีกด้วย ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบแล้วปริมาณการส่งออกไข่ไก่น้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับการบริโภคในประเทศ ลักษณะโครงสร้างการตลาดของไข่ไก่นั้น การกำหนดราคาซื้อขายถูกกำหนดจากผู้ซื้อรายใหญ่จากกรุงเทพฯ เกษตรกรรายย่อยไม่มีอำนาจต่อรอง นอกจากนี้ไข่ไก่ยังเป็นสินค้าที่ไม่สามารถเก็บไว้ได้นาน ทำให้เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่จำเป็นต้องขายไข่ไก่ แม้ว่าจะอยู่ในภาวะราคาตกต่ำ(ทิพย์, 2542)

สุกร เป็นการผลิตเพื่อการบริโภคภายในประเทศเป็นหลักมียอดการส่งออกเล็กน้อยเป็นจำนวน 970 ล้านบาท ในปี 2548 โดยปริมาณการผลิตสุกรปี 2548 ผลิตได้ทั้งหมด 10.848 ล้านตัว คิดเป็นมูลค่าประมาณ 53,292 ล้านบาท โดยมีแหล่งผลิตสำคัญในจังหวัด นครปฐม ราชบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และ นครราชสีมา มีจำนวนคร้วเรือนเกษตรกรที่เลี้ยงสุกร ประมาณ 281,723 คร้ว

เรือน ในปี 2548 (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2549) เกษตรกรผู้ผลิตสุกรประสบปัญหาาราคาสูกผันผวนเนื่องจากการที่การผลิตสุกรของผู้ผลิตไทยมีตลาดจำกัดเพียงแต่ในประเทศ คุณภาพและราคาไม่สามารถแข่งขันกับประเทศผู้ส่งออกอื่นๆ ได้ ดังนั้นเมื่อการผลิตสุกรออกมาเกินความต้องการของตลาดก็จะทำให้เกิดปัญหาาราคาผันผวน และการผลิตในอดีตใช้ราคาย้อนหลังในการวางแผนการผลิตทำให้ไม่มีประสิทธิภาพในการวางแผนการผลิต คือ หากราคาในอดีตต่ำก็จะผลิตน้อยเมื่อถึงฤดูขายสุกรปริมาณสุกรที่ออกสู่ตลาดก็มีน้อยทำให้ราคากลับสูงขึ้น ทำให้เกษตรกรเสียโอกาสในการทำรายได้ อีกประการคือ ความไม่มีประสิทธิภาพของระบบตลาดสุกรซึ่งมีพ่อค้าคนกลางหลายระดับ จากสุกรที่ออกจากฟาร์มของเกษตรกรจนถึงผู้บริโภค ซึ่งทำให้ผู้เลี้ยงหรือเกษตรกรอยู่ในภาวะเสียเปรียบ ดังนั้นหากเกษตรกรมีแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการอ้างอิงราคาในอนาคตก็จะประโยชน์ต่อผู้เลี้ยงสุกรและผู้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจนี้ในการวางแผนการผลิต

ในต่างประเทศมีการซื้อขายผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับสุกร โดยมีการซื้อขายสัญญาล่วงหน้าสุกรมีชีวิต (lean hogs) และ เนื้อสุกรช่วงท้อง (pork bellies) ในตลาด Chicago Mercantile Exchange (CME) และมีการซื้อขายสัญญาล่วงหน้าสุกรมีชีวิต และสัญญาล่วงหน้าลูกสุกร ในตลาด Risk Management Exchange (RMX)

น้ำมันปาล์ม ในประเทศไทยปาล์มน้ำมันเป็นพืชน้ำมันที่มีผลผลิตมากที่สุดในบรรดาพืชน้ำมันทั้งหมด การบริโภคน้ำมันปาล์มมีสัดส่วนสูงที่สุดในบรรดาพืชน้ำมันคือ ร้อยละ 60.16 ในปี 2548 และน้ำมันปาล์มยังมีอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่ใช้ปาล์มเป็นวัตถุดิบไม่ว่าจะเป็น อุตสาหกรรมอาหารสำเร็จรูป เมเจอร์ อาหารฟาสต์ฟู้ด โรงงานทำเนยเทียม อุตสาหกรรมผลิตสบู่ เป็นต้น

ราคาของผลปาล์มจะถูกกำหนดจากราคาน้ำมันปาล์มดิบ และราคาในตลาดมาเลเซียดังนั้นราคาในต่างประเทศจะส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของราคาเกษตรกร เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มและผู้ใช้น้ำมันปาล์มดิบเป็นวัตถุดิบถึงได้รับความเสี่ยงจากด้านราคา จากการที่ราคาในตลาดโลกเป็นตัวกำหนดราคาน้ำมันปาล์มดิบในประเทศหากราคาในตลาดโลกสูงการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบจะมีมากทำให้ในประเทศเกิดการขาดแคลนทำให้ราคาในประเทศสูงตาม แต่หากปีใดราคาตลาดโลกเกิดตกต่ำก็ไม่เกิดการจูงใจให้มีการส่งออกผลผลิตในประเทศสิ้นตลาดทำให้เกิดปัญหาาราคาคต่ำ

สินค้าเกษตรทั้ง 3 ชนิด มีปริมาณและมูลค่าการซื้อขายมากและเป็นที่สนใจของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมเกษตร ดังนั้นสินค้าเหล่านี้เข้ามาทำการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้ ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าก็จะแหล่งข้อมูลด้านราคาให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมเหล่านี้ ในการวางแผนการผลิตและการตลาด รวมทั้งเข้ามาประกันความเสี่ยงจากความผันผวนของราคา

ของสินค้าทั้ง 3 ประเภท ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาศักยภาพของสินค้าทั้ง 3 ประเภทว่า มีความเหมาะสมเข้ามาทำการซื้อขายในตลาดล่วงหน้าหรือไม่

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาศักยภาพความเหมาะสมในการเข้าทำการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยของ ไข่ไก่ สุกร และน้ำมันปาล์ม

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาในครั้งนี้เป็นแนวทางให้กับตลาดสินค้าล่วงหน้าเกษตรแห่งประเทศไทย ในการพิจารณาสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพที่เหมาะสมในการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าเข้าทำการซื้อขายในตลาด เพิ่มขึ้นจากที่ทำการซื้อขายอยู่ในปัจจุบันเพื่อแก้ไขปัญหาด้านราคาให้แก่เกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้อง

1.4 ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ทำการวิเคราะห์ศักยภาพของสินค้าเกษตร 3 ชนิด คือ ไข่ไก่ สุกร และน้ำมันปาล์ม ว่ามีคุณสมบัติเหมาะสมเพียงพอที่จะทำการซื้อขายในตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าของประเทศไทยหรือไม่

1.5 คำนิยามศัพท์เฉพาะ

ตลาดซื้อขายล่วงหน้า (futures market) หมายถึง สถานที่ที่เป็นศูนย์รวม หรือศูนย์กลางการซื้อขายสินค้าที่มีผู้ซื้อ ผู้ขายมาประมูลหรือต่อรองราคา โดยเปิดเผยและทำสัญญาซื้อขายเพื่อส่งมอบในอนาคตตามชนิด ปริมาณ คุณภาพ สถานที่ และเวลาส่งมอบสินค้า ภายใต้กฎระเบียบที่แน่นอน โดยผ่านตัวแทนที่เป็นสมาชิกของตลาดในวัน และเวลาที่กำหนดไว้เท่านั้น

สัญญาล่วงหน้า หมายถึง สัญญาที่ผู้ขายตกลง ส่งมอบสินค้าเกษตรตามชนิด คุณภาพ ปริมาณ ให้แก่ผู้ซื้อในข้างหน้า ณ สถานที่ที่กำหนด และผู้ซื้อตกลงชำระราคาให้แก่ผู้ขาย

การซื้อขายล่วงหน้า หมายถึง การซื้อสินค้าเกษตรโดยวิธีการประมูล โดยเปิดเผยในตลาด เพื่อรับมอบหรือส่งมอบสินค้าเกษตรนั้น ในวันข้างหน้าตามปริมาณและราคาที่ตกลงกันตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการตลาดกำหนด

ข้อตกลงซื้อขายล่วงหน้า หมายถึง คำสั่งซื้อหรือคำสั่งขายสินค้าเกษตรซึ่งผู้ซื้อหรือผู้ขายส่งเข้าตลาด และได้รับการยืนยันการซื้อขายเกี่ยวกับปริมาณ ราคา ระยะเวลารับมอบ หรือส่งมอบสินค้าเกษตรนั้นจากตลาดแล้ว

สุกร หมายถึง สุกรมีชีวิต

เนื้อสุกร หมายถึง เนื้อเยื่อจากซากสุกรซึ่งสามารถบริโภคเป็นอาหารได้

ไขไก่ หมายถึง ไข่ทั้งฟองรวมทั้งเปลือกไข่ สีของเปลือกมีลักษณะตามพันธุ์ สามารถใช้เพื่อการบริโภคได้

น้ำมันปาล์ม หมายถึง น้ำมันที่ได้จากการสกัดเนื้อของผลปาล์ม ที่มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า เอแลอิส กิเนนซิส (*Elaeis guineensis*) ใช้เพื่อการบริโภค หรือในอุตสาหกรรมทำผลิตภัณฑ์อาหาร และอุตสาหกรรมอื่นๆ

1.6 องค์ประกอบของวิทยานิพนธ์

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ประกอบด้วยเนื้อหาทั้งหมด 7 บท ดังนี้คือ

บทที่หนึ่ง กล่าวถึง ที่มาและความสำคัญของการศึกษา วัตถุประสงค์ของการศึกษา ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ขอบเขตการศึกษา นิยามศัพท์และองค์ประกอบของการศึกษาลำดับ

บทที่สอง กล่าวถึง การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ทั้งที่เป็นงานวิจัยที่ศึกษาในประเทศและต่างประเทศ โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับ งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการสร้างสัญญาซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าใหม่เพื่อเข้าทำการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า

บทที่สาม กล่าวถึง แนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา วิธีการศึกษา ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ที่ถูกนำมาใช้อย่างละเอียด

บทที่สี่ กล่าวถึง พื้นฐานของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า และตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าของ ไข่ไก่ หมู และน้ำมันปาล์ม ในต่างประเทศ

บทที่ห้า กล่าวถึง ระบบการผลิต การตลาด การจัดชั้นมาตรฐาน และนโยบายของรัฐบาล
ของ ไข่ไก่ สุกร และน้ำมันปาล์ม ในประเทศไทย

บทที่หก กล่าวถึง ผลการศึกษาความแปรปรวนราคา และการส่งผ่านราคา ของสินค้า
เกษตรทั้งสามชนิด

บทที่เจ็ด เสนอการสรุปผลของการวิเคราะห์ อภิปรายผลการศึกษา ตลอดจนนำเสนอข้อค้น
พบ และข้อเสนอแนะ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved